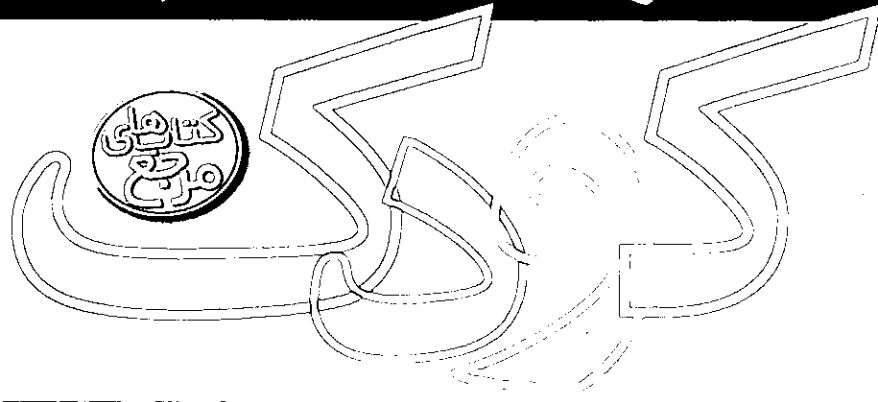

فرهنگ اعلام

تألیف مهدی ضرغامیان

سرشناسه: ضرغامیان، مهدی ۱۳۴۴
عنوان و پدید آورنده: فرهنگ اعلام کودک / نویسنده: مهدی ضرغامیان؛
مشخصات نشر: تهران: محراب قلم ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص: مصور
شابک: ۳ - ۳۶۴ - ۱۰۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.
موضوع: دایره‌المعارف‌ها و واژه‌نامه
موضوع: کودکان — دایره‌المعارف‌ها
رده بندی کنگره: AE ۳۶ / ض ۴ ف ۴ ۱۳۹۱
شماره کنگره دیویی: ۰۳۹
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۰۰۹۳۸۶

کتاب‌های مهتاب
و احادیث و روایات محراب قلم

فرهنگ اعلام

مدیریت تولید: انتشارات محراب قلم

نویسنده: مهدی ضرغامیان

تصویرگر: کیوان اکبری

مدیر هنری: بهزاد غریب‌پور

طرح جلد: ریتون گرافیک

گرافیک و صفحه‌آرایی: متین

تیراژ: ۳۳۰۰ نسخه

لیتوگرافی: صاحب

www.mehrab-e-ghalam.ir

شابک: ۳ - ۳۶۴ - ۱۰۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸

۱ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره‌ی ۱۰۴
تلفن: ۸۰-۸۷۹-۰۸۷۹-۶۶۴۹-۶۶۴۱۸۱۹۰-۶۶۴۶۵۲۰۱-۶۶۴۶۵۲۰۱ صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۵۲۸

اگر بخواهی در باره‌ی کلمه‌ای عادی در زبان فارسی - مانند اسب، کتاب، آدم - اطلاعی به دست آوری، به سراغ فرهنگ فارسی می‌روی و با یافتن آن کلمه در فرهنگ، معنای آن را می‌خوانی. اما وقتی بخواهی درباره‌ی جانوری معروف

(رخش)، کتابی معروف (شاهنامه) یا آدمی معروف (ادیسون) اطلاعاتی به دست بیاوری، فرهنگ فارسی به تو کمکی نمی‌کند، زیرا فرهنگ‌های معمولی فارسی فقط درباره‌ی واژه‌های عادی زبان اطلاعات می‌دهند. در این مورد، «فرهنگ اعلام» به کمک تو می‌آید. فرهنگ اعلام کتابی است که درباره‌ی اسم‌های خاص مانند آدم‌های شناخته شده، کشورها و شهرها، رودها، دریاها و اقیانوس‌ها، کتاب‌ها، قهرمان‌ها و ... اطلاعات می‌دهد. در فرهنگ اعلام - همچون فرهنگ‌های عمومی زبان - واژه‌ها به ترتیب الفبایی مرتب می‌شوند تا به سادگی، واژه‌ی مورد نظرت را پیدا کنی. از این رو، اولین واژه‌ی این فرهنگ "آبادان" و آخرین آن "یونیسف" است.

در کتاب حاضر، درباره‌ی حدود ۴۰۰ واژه اطلاعات داده شده است. بعضی از اسم‌هایی که در این فرهنگ می‌یابی عبارتند از:

اسم انسان‌ها: شامل نام بزرگان دینی، نویسندگان، دانشمندان، شاعران، پادشاهان و غیره (مانند نوح، آذریزدی، ادیسون، داریوش)؛

اسم کشورها: شامل کشورمان ایران، همسایه‌های ایران و برخی از کشورهای پنج قاره‌ی جهان (مانند ترکیه، ژاپن، آرژانتین، مصر، انگلستان)؛

اسم شهرهای ایران: نام مراکز استان در ایران (مانند کرمان، همدان، زنجان)؛

اسم مهم‌ترین پدیده‌های جغرافیایی: نام اقیانوس‌ها و بزرگ‌ترین رودها، کوه‌ها، دریاها و دریاچه‌ها (اورست، نیل، بختگان، ارومیه)؛

اسم شخصیت‌ها و قهرمان‌ها: شامل شخصیت‌های افسانه‌ای و کارتونی مهم یا محبوب کودکان (مانند پلنگ صورتی، بت‌من، نخودی، خاله سوسکه)؛

اسم آثار ساخته‌ی دست بشر: کتاب‌ها، مجسمه‌ها، سازمان‌ها (مانند شاهنامه، آپولو، یونیسف)؛

در ادامه‌ی اطلاعات بعضی از مدخل‌های این فرهنگ، ضمیمه‌ای خواندنی می‌یابی. مثلاً برای اغلب کشورها ضمیمه‌ای افسانه‌ای داده شده است که نمونه‌ای از افسانه‌های آن سرزمین به شمار می‌رود یا بازی بعضی از شهرهای ایران داده شده است.

فرهنگ اعلام از جمله کتاب‌هایی است که میزان آگاهی‌ها و سطح دانش خوانندگان خود را در زمینه‌های ادبیات، علم، جغرافیا، فلسفه، دین و ... افزایش می‌دهد. از این رو، گاهی فرهنگ اعلام را گونه‌ای دایره المعارف معرفی می‌کنند. بنابراین، فرهنگ اعلام همچون دایره المعارف‌ها در صدد ارتقای دانش و آگاهی‌های مخاطبان خود است.

کتاب حاضر می‌کوشد به کمک حدود ۴۰۰ اسم خاص متعلق به زمان‌ها و مکان‌های گوناگون به دنیای کودکان ۷ تا ۹ سال وسعت ببخشد. بی‌شک با توجه به محدودیت تجربه‌ی زندگی کودکان این رده‌ی سنی (محدودیت‌هایی همچون درک زمان، تاریخ، اعداد، اندازه‌ها، ایضا محدودیت در تجربه‌ی زندگی اجتماعی و تشخیص واقعیات، دشواری در تشخیص منزلت و جایگاه اجتماعی افراد، نقش قهرمان‌ها در افسانه و واقعیت، برداشت‌های فانتزیایی از شاه‌ها و ملکه‌ها و شاهزاده‌ها، و نیز محدودیت در شناخت گستره‌های جغرافیایی، دوری و نزدیکی مکان‌ها) توصیف برخی از اسم‌های خاص، امری بسیار دشوار است و در اغلب موارد ناتمام باقی می‌ماند. مثلاً ارائه‌ی جمعیت و مساحت برای کشورها یا شهرها کاری بی‌حاصل و بیان زمان زندگی شخصیت‌ها بی‌فایده خواهد بود. با این حال کوشش شده است در توصیف مدخل‌ها زبانی ساده به کار گرفته شود و از بیان جمله‌های پیچیده، واژه‌های دشوار و ارائه‌ی آگاهی‌های غیرملموس و تجربه ناپذیر پرهیز شود.

◀ آتلانتیس

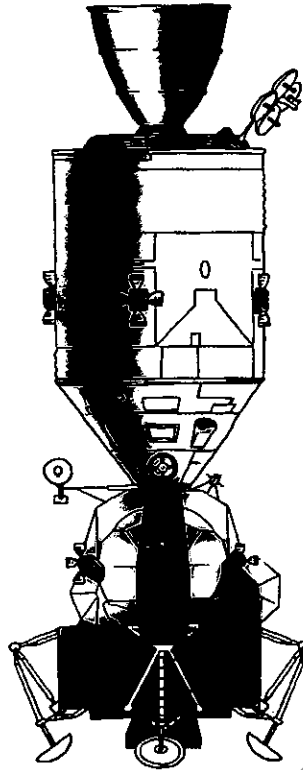
آتلانتیس نام سرزمینی افسانه‌ای است که می‌گویند دور تا دور آن را آب فراگرفته بود. بنابر افسانه‌ها، مردم آتلانتیس ساختمان‌هایی بزرگ و زیبا بنا کرده بودند، در دام‌داری، کشاورزی و هنر پیشرفت کرده بودند، اما چون با مردم سرزمین‌های دیگر به جنگ پرداختند، زمین لرزه‌ی بزرگی پدید آمد. آب سراسر این سرزمین را فرا گرفت و سرانجام در میان آب‌های اقیانوس غرق شد.

تاکنون نویسندگان و هنرمندان، داستان‌ها و فیلم‌های متعددی درباره‌ی آتلانتیس ساخته‌اند، اما دانشمندان هیچ‌گاه اثری از این شهر نیافته‌اند.

◀ آجیل مُشکل گشا

آجیلی شامل نخودچی، کشمش، بادام، نقل، توت‌خشک و فندق که هنگامی که کسی دچار مشکل می‌شد، آن را می‌خرید و بین دیگران قسمت می‌کرد. می‌گویند برای برطرف شدن مشکل، باید هفت ماه، ماهی یک بار آجیل مشکل گشا را از مغازه‌ی رو به قبله خرید. درباره‌ی این آجیل گفته شده است دختر یک خارکن فقیر به همسایه‌اش کمک کرد تا آجیل مشکل گشای آن‌ها آماده و بسته‌بندی شود. یکی از بسته‌ها را هم به خانه آورد تا مشکل پدرش برطرف شود.

روز بعد، بابا خارکن زیر بوته‌ی خاری در صحرا پلکانی یافت. از پله‌ها پایین رفت و به گنج بزرگی رسید. بابا خارکن با آن گنج، قصر بزرگی ساخت و با بزرگان شهر - مخصوصاً حاکم - رفت و آمد

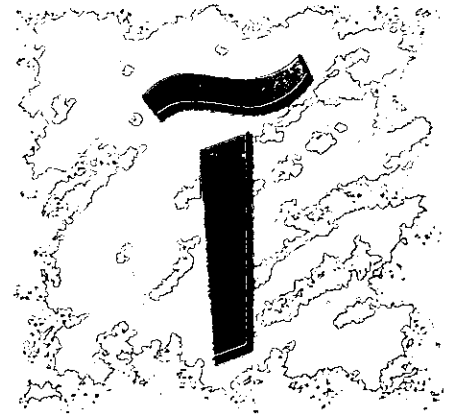
در یکی از برنامه‌های آپولو که به آپولو ۱۱ معروف است، سه فضانورد به سوی ماه رفتند و دو نفر از آن‌ها به نام‌های نیل آرمسترانگ و اِدوین آلدرین با سفینه‌ای ماه‌شین بر ماه فرود آمدند.

در برنامه‌ی آپولو ۱۵ نیز فضانوردها ماشینی به نام ماه‌پیما را به کمره‌ی ماه بردند و با آن ماشین سواری کردند. فضانوردان آپولو نزدیک به سه شبانه روز در ماه اقامت کردند.

فضانوردهای برنامه‌ی آپولو حدود ۲۲ کیلوگرم سنگ و خاک کمره‌ی ماه را به زمین آوردند. دانشمندان با مطالعه‌ی آن‌ها جنس سنگ و خاک ماه را بررسی کردند.

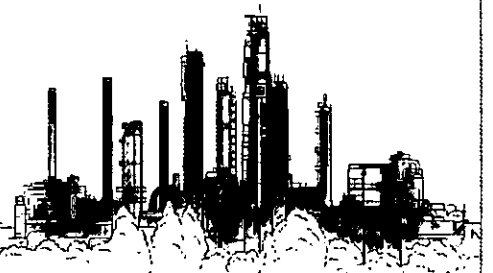
◀ آپیس

آپیس از ایزدان مصر باستان و به شکل گاوی سیاه با خورشیدی بین شاخ‌هایش بود. مصری‌ها به آپیس احترام می‌گذاشتند و آن را می‌پرستیدند.

◀ آبادان

آبادان از شهرهای ایران است که در کنار اروندرود واقع شده است. آبادان سرزمینی گرم و خشک است و تابستان‌ها آفتابی داغ دارد، اما زمستان‌ها هوا نه خیلی سرد است و نه خیلی گرم. پالایشگاه نفت آبادان از پالایشگاه‌های

بزرگ و قدیمی جهان است که در زمان جنگ عراق با ایران به شدت ویران شد. این پالایشگاه، پس از پایان جنگ به طور کامل بازسازی شد و دوباره شروع به کار کرد. آبادان از طریق اروندرود و خلیج فارس به همه‌ی دریاها و اقیانوس‌های جهان راه دارد.

◀ آپولو

آپولو برنامه‌ای فضایی بود که فضانوردهای آمریکا با انجام دادن آن توانستند چند مرتبه به کمره‌ی ماه سفر کنند.